

מדור אמונה ובטחון

מדרוך קונטרס הבניני המלא
קונטרס שני"ב

שיעורי
הרב שמעון
שטיינר שליט"א

עצה לדווקים, חשוכי בנים וכד'
המתמודדים עם בדידות

חלק ה

יום שלישי פרשת משפטים כ' שבט תשפ"ה

אמונה ובטחון

שיעור רע"ו

הן אני נשארתי לבדי

אנו אוחזים באמצע הפרק הרביעי, בו רבינו המחבר עוסק בנסיון שיש לפעמים לאנשים שמרגישים בודדים. הם מרגישים שהם לבד בעולם ואין להם אף אחד אתם. נמשיך בדברי רבינו המחבר על מי שמוצא את עצמו בודד. לדוגמא בחור שמתבגר ועדיין אינו מוצא את זיווגו, או מי שכבר היה לו בית ונאלץ להפריד את החבילה. זהו נסיון קשה עם הרבה כאב רגשי. הרבה חלקים יש לנסיון זה, ואחד מהעמוקים ביותר שבהם, הוא נסיון הבדידות. אף אחד לא צריך אותי. כולם מתקדמים הלאה, לכולם יש משפחות, כולם עורכים שמחות ועסוקים בטיפול בילדים. רק אני חי בגפי. אני לא תורם כלום לעולם. אני רק לטורח על אנשים המארחים אותי אצלם בשבתות. אני לא מוצא את המקום שלי, לא אצל פלוני ולא אצל פלוני. אני מסכן. אולי אני מזכה אנשים עם מצוות, אבל אני לא רוצה להיות אדם כזה.

רבינו המחבר אומר לאדם כזה: אלמד אותך מה לחשוב ואיך תעבוד את ה' במצב כזה. דבריו מאוד מעניינים ולא היינו חושבים עליהם לבד. מה היינו אומרים? מה צריך האדם השרוי במצב כזה לחשוב? היינו בוודאי אומרים שהאדם צריך לחשוב שהקב"ה בוודאי יודע מכיר את מצבו והוא עושה את זה בהשגחה פרטית מדוקדקת וזה בוודאי לטוב, ובוודאי יבוא היום והישועה תבוא. אומר רבינו המחבר: הן, בוודאי, הלא יסודות האמונה והבטחון הם. אך הבה ואלמדך יותר בפרוטרוט, כי לא תמיד זה מספיק. אתה צריך לדעת לחזור יותר לעומק.

מה טוב ומה נעים להיות כציפור דרוו

כותב רבינו המחבר: ויחשוב אחר כך (אחר המחשבה הקודמת שהובאה לעיל שעד זמן מועט, כלומר עם ההסתלקות מן

העולם, כולם יהיו בודדים, יחשוב עוד) בהסתלקות כוכד משאם וחובותם וצרכיהם (של האשה והבנים) מעליו, ויחשב זה טובה מטובות הבורא עליו (כי הוא משוחרר מזאגות הפרנסה ושאר צרכי בני המשפחה).

טובה נפלאה היא שהוא יכול להיות כציפור דרוו. הוא יכול לנסוע למקומות הקדושים בכל עת, כי אין לו שום שעבוד מאשה ובנים. באיזה רגע של חולשה (או של עוצמה), אמר לחבירו שלפעמים הוא נהנה שהוא יכול לבוא וללכת מתי שרוצה, אבל מעולם לא העלה בדעתו שזה מופיע בחובת הלבבות. אכן כך אומר כאן רבינו המחבר: אתה צריך לחשוב שעצם זה שאין לך עול של אחריות על האשה והבנים, הוא טובה בשבילך. הקב"ה מטיב לך ואתה צריך להודות על זה בזמנים הנעלים ביותר, כגון בעת אמירת 'נשמת' בליל הסדר. תן תודה לה', לא רק על זה שהקב"ה בוודאי מוביל אותך למקום גבוה מאוד, אלא על זה שאתה חי משוחרר בלי עול של אחריות.

ממשיך רבינו המחבר: מפני שאם יהיה רודף אחר עניני העולם וצרכיו, תהיה יגיעתו יותר קלה עליו מבלי אשה ובנים (רבינו המחבר אומר: נניח שהאדם אינו בעל מדרגה גדול ואינו חושב בכל רגע מה הקב"ה רוצה ממנו ואיך יגיע אל התכלית, אלא מבקש להרוויח כסף. הוא אמנם יהודי ירא שמים, הוא לומד ומתפלל ומקיים את המצוות, אבל אינו שקוע בעבודת ה', אלא בהצלחת העוה"ז, אם כן יחשוב שיגיעתו להגיע אל ההצלחה, תהיה לו יותר קלה מבלי אשה ובנים, כי הוא יכול לעבוד במה שלבו חפץ בכל עת באין מפריע), וחסרונם (חסרון האשה והבנים) מנוחה לו וטובה, ואם יהיה מבקש עניני אחריותו (אם הוא אדם שחושב על התכלית הנצחית), יהיה לבו יותר ריק ופנוי בעת התבודדותו מבלי ספק (כי לא יהיו לו הטרדות של כיסוי החשבון בבנק וכו').

מוחל על כאלה טובות

דברי רבינו המחבר מרפסין אגרא. הוא אומר לאדם: אני לא מתערב עכשיו בחיך, אינני שואל אותך אם אתה עסוק בגשמיות או ברוחניות. פעם אחרת נדבר על תכלית החיים. לענייננו, אין בזה חילוק. כי במה שרק תהיה עסוק, תהיה שהותך בלי אשה ובנים טובה בשבילך. עליך לחשוב שזה טובה ולהודות עליה.

אכן יבוא האדם ויענה לרבינו המחבר: לא רוצה לפגוע בך, אבל... מוחל טובות. אתה היית רוצה כזו טובה? לא היית רוצה, נכון? גם אני לא רוצה. אני מעדיף את הטרדות, אני מעדיף להתקדם בחיים כמו כולם, אני רוצה ללכת לבית הכנסת כשאני אוחז בידו הקטנה של ילד חינוכי, אני רוצה לבוא לשמחה מוקף בילדים, אני רוצה שיהיה מי שיאמר אחרי קדיש. בקיצור, אני רוצה חיים נורמליים. אני לא רוצה להיות זה שמנהל את סעודות היארצייט במקומות נידחים. סוף דבר, אני לא רוצה בטובה זו, אני רוצה בטובה אחרת.

עצה השווה לכל הדרגות

צריכים אנו לדעת אפוא מה רבינו המחבר אומר כאן. האם הוא סתם בא לזרות מלח על הפצעים, לומר דברי חיזוק, או שהוא אומר דברים אמיתיים? הלא ברור שהוא אומר דברים אמיתיים, דברים הכתובים בתורה. אכן הפלא הגדול הוא שהוא אומר שאין זה משנה באיזו מדרגה האדם נמצא. מהלך זה הוא המהלך אמיתי ללא חילוק באיזו מדרגה האדם נמצא. זו נקודה מאוד חשובה, כי פעמים שהאדם חושב שהוא יכול ליטול חיזוק במצבו הביש רק אם יהיה 'עובד' גדול ויעניין אותו אך ורק הקב"ה, כי אז נוכל לומר לו שבעצם יש לו הכל כי יש לו את הקב"ה. ויש שהאדם מתייאש מזה, באמרו: המהלך שלך הוא להיות מופשט מן העוה"ז עד שלא אצטרך לא לאכול ולא לישן ואז ארגיש תענוג שאין גדול ממנו. אבל מה לעשות שעדיין איני שם?

אומר רבינו המחבר: אתה לא צריך להיות בשביל זה 'עובד' גדול. ב'עזרת אבותינו' אנו אומרים: ברום עולם מושבך ומשפטך וצדקתך עד אפסי ארץ. הקב"ה עוזר לאבות ולבנים. הוא מכניס את עצמו במצבים גדולים ובמצבים קטנים, במוחות גדולים ובמוחות קטנים. זו הרי אחת מהתוצאות מזה שהקב"ה בלי גבול, שהעצות שהתורה נותנת מיעודות לא רק למי שכבר נמצא במדרגה גבוהה. הן מגיעות עד אפסי ארץ, וכשהאדם משתמש בהן, הוא מטפס על הסולם ומגיע עד למעלה. יש מהלך למי שחטא, ויש מהלך למי שחטא הרבה. בעבר למדנו את דברי רבינו המחבר בענין הבוטח בה' שאע"פ שהוא רשע - חסד יסובבנו. יש מהלך לכל מצב. וכאן בענין הבדידות זה אותו דבר.

נתקדם עוד קצת בדברי רבינו המחבר ונראה את הדברים במבט יותר רחב.

כך היו נוהגים הפרושים

רבינו המחבר ממשיך: ועל כן (כלומר, מפני שכל-כך נעים להיות בלי אשה וילדים) היו הפרושים בורחים מקרוביהם ומבתיהם אל ההרים, כדי שיפנו לבותם לעבודת א-להים (אין הוא מדבר על שעה אחת של התבודדות ביעה. הוא מדבר על אלו שהיו בורחים אל ההרים לימים ושנים, כי רצו שלא יהיה להם על הראש שום דבר חוץ מהקב"ה). וכן היו הנביאים בזמן הנבואה יוצאים ממעונותיהם ומתבודדים לחובות הבוֹרָא עליהם, כמו שידעת מענין אליהו עם אלישע שגאמר עליו (על אלישע מ"א יט, ט): שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים העשר (שהיו שם שנים עשר חורשים והיו לכל אחד מהם צמד בקר, ואלישע היה חורש עמהם בצמד השנים עשר), וכיון שרמז לו אליהו במעט רמז (כאשר השליך עליו אדרתו ורמז לו שהוא רוצה שיבוא ויחסה תחת כנפיו), הבין אותו ואמר: אשקה נא לאבי ולאמי ולאכָה אחרִי, ואמר: וילך אחרִי אליהו וישָׁרתהוּ.

עוד הוא מוסיף: ואמרו על אחד מהפרושים שגכנס למדינה אחת להורות את יושביה עבודת הא-להים, וימצאם לובשים צבע אחד במלבושיהם ותכשיטיהם, וראה קבריהם אצל פתחי בתיהם, ולא ראה ביניהם אשה, ושאל אותם על זה, ואמרו לו: מה שאנו לובשים צבע אחד, שלא יהיה ניכר בנו העני מן העשיר, ושלא יבוא העשיר להתגאות ולהתפאר בעשרו (כי זה הורס את נפש העשיר כשהוא מתגאה בעשרו), ויבוא העני להתבזות אצל עצמו (ויבוא לידי עצבות ושאר מרעין בישין), ושידמה ענינו על האדמה כענינו תחתיה (שנגיש עכשיו כאילו אנו נמצאים כבר קבורים באדמה, כולנו עם תכריכים לבנים ואין שום חילוק בינינו, כי אף שבין החיים נדמה שזה חשוב מזה, באדמה אין שום חילוק, ואף שבבית העלמין יש חלקת הרבנים, את החילוק רואים רק מעל האדמה. מתחת לאדמה אין ניכר שום חילוק). ונאמר על אחד מהמלכים שהיה מתערב בין עבדיו ולא ניכר ביניהם, מפני שהיה נוהג מנהג השפלות בתכשיטיו ובמלבושיו. ומה ששמנו קברות מתינו אצל פתחינו, כדי שניכר מהם ונהיה נכונים למות, ונזמין לנו הצידה המגיעת אותנו למקום המנוחה. ומה שראית שפרשנו מן הנשים והבנים, דע, כי יחדנו להם קריה קרובה מפאן, כשיצטרף אחד ממנו על דבר מדבריהם, ילך אליהם וישלים צרכו וישוב אלינו (עושים מה שצריך וחוזרים לשיבה), מפני שראינו, במה שיכנס עלינו מטרדת הלב ורוב ההפסד וגודל היגיעה והטורח בקרבנותם, והמנוחה מכל זה בהרחקתם, לבחור בעניני העולם הבא ולמאוס בעניני העולם הזה. וייטבו דבריהם בעניני הפרוש, ויברך אותם ויאשרם בענינם.

תמיהה על גבי תמיהה

אותו פרוש הרי הגיע אליהם להדריכם בעבודת האלוקים, אך כיון ששמע את דבריהם, אמר להם: הפלא ופלא! טוב

מתלבט אם לעשותו או לא? לא! אתה סתם עסוק עכשיו בלהרגיש את מצבך. אין לך דבר מעשי שאתה רוצה לעשות.

הרבה היו מתחלפים אתו לכמה דקות

אין אנו מדברים עכשיו במי שיש לו הצעת שידוכין על השולחן והולך אל רבו עם דף צילום מדברי רבינו המחבר כאן ושואל: אני רוצה לדעת, אולי אין כדאי לי לקבל את ההצעה? אולי כדאי לי להישאר רווק כי יש לזה רשימה של מעלות? לא זה הסיפור. הסיפור הוא שהוא יושב כבר כמה שנים מבלי למצוא את זיווגו. פורים היום והלב שלו נקרע. הוא רואה את כל המשפחות חוגגות, אנשים באים, אנשים הולכים, והוא יושב לבד בבית. הוא זה שעומד מאחורי הדיסק החדש של הניגונים שיצא לאור לכבוד חג הפורים, אבל עכשיו הוא יושב לבד בבית ולא רוצה להדליק אותו. הוא אומר לעצמו: הבה אראה מי ידאג למסכן (כלומר, לי) ויביא לו משלוח מנות. הוא שרוי בצער נורא. אין לו עכשיו שאלה כדת מה לעשות, ותמה במה נוכל לחזק אותו.

והתשובה היא באופן מאוד פשוט: **יש מעלות במצבו. הרבה אנשים היו מאוד רוצים להיות לשתי דקות במצבו,** אך באמת רק לשתי דקות... הרי זה כמי שאומר: אם אתה אומר שמצבי כל-כך טוב, לך תשאל כל אחד בבית הכנסת אם הוא רוצה להחליף אתי... אבל לא זהו המודד. בשורה התחתונה, **יש במצבו מעלות.** וצריך לשים לב שרבינו המחבר אינו מדבר על מי שיושב בלי אשה בלבד, אלא גם למי שמצפה לבנים וְאֵין. הוא כבר שלוש או ארבע שנים אחרי החתונה, ויש שהקב"ה מנסה אותו בהרבה יותר שנים של בית ריק מבנים. מדובר ללא ספק בצרה או בקושי, והכאב מתעורר בזמנים מיוחדים, כגון בשבתות או בחגים כשחוזרים אל השקט. ובכן, **דע לך שיש בזה מעלות, מעלות גדולות ונפלאות. הקב"ה נתן לך את המעלות האלה, וכשאתה חושב עליהן, אתה לא סתם עושה לעצמך איזה חיזוק, אלא אתה בוחר בטוב.** אתה נמצא במצב מסוים ואתה יכול לבחור בטוב ויכול לבחור ברע. לבחור בטוב פירושו שאתה מחליט לחשוב על המעלות ועל הזמנים שאתה נהנה בהם דווקא מפני שאין לך אשה או בנים ולהודות על כך.

אכן כל אחד צריך לדעת את זה. זה לא נועד לנסיון של בדידות בלבד. **בכל מצב שאתה נמצא, יש מעלות וחסרונות, ואם אתה רוצה לשאוף לתוכך את אור הטבתו של הקב"ה, עליך לשים לב למעלות שקיימות בו.** זה שיש בו קשיים גדולים, אינו סותר כלל את המעלות הגדולות שקיימות בו. האדם טועה טעות גדולה. הוא אומר: המצב כפי שהוא, הלא הוא צרות צרורות, היעלה על הדעת שאתן הודאה על חלק פלוני שיש בו איזו מעלה? אך השקפת התורה הפוכה מזה. כך אומרת ההלכה (ראה א"ח רכג, ב ונו"כ) במי שאביו נפטר מן העולם וירש את נכסיו, שמצד אחד הוא צריך לברך דיין

מאוד! עד כאן דברי רבינו המחבר, ובהמשך הוא מנחם את מי שנגזר עליו ויש לו אשה ובנים... הלא כל אחד יש לו את ה'חבילות' שלו... שיבטח בה' שבועדאי יעזור לו. והדבר באמת מעורר פלא. האדם שואל: מה קורה כאן? למדנו כל-כך הרבה שורות בדברי החובת הלבבות, האם אני יכול להוציא מזה משהו למעשה? זה הרי נשמע כל-כך תמוה. הן אם האדם יתנהג באופן זה, לא די שיחשבו להכניס אותו לבית משוגעים, אלא אפשר שגם יגיע מזה באמת לידי גירושין.

עוד קשה, וכבר הקשה כן ה'חתם סופר', שבשער **הפרישות** (תחילת פרק א) מבואר להיפך ממש. שער הפרישות הוא הרי השער שבו רבינו המחבר עוסק בהתרחקות מהבלי העולם. פרישות היא לא רק בדברים מסוימים. פרישות היא סגנון חיים. היהודי אינו רוצה לשקוע יותר מדי בגשמיות, וזה כולל לא להיות יותר מדי עם אנשים, ועל זה רבינו המחבר כותב שם, שהתכלית איננה להיות פרוש מהכל. הוא כותב שם שיש שלוש כתות של פרושים והמובחר שבהן היא הכת השלישית, אשר הנמנה עליה הוא **מי שמוקף באנשים וענינים מעניני העוה"ז, אך הוא פורש בלבו ובמצפנו. הוא חושב כל הזמן על הקב"ה.** הוא מאיר פנים לכולם ועושה מה שצריך לעשות, אבל אינו תלוי במה שאחרים אומרים, כי בעיקר מעניין אותו איך לעבוד את ה'. הוא למד איך להישאר עם הקב"ה גם כשהוא נמצא בין אנשים. יש אמרה ידועה **מהצדיקים** שהאדם צריך ללמוד להתבודד בהיותו בין אלף אנשים. עכ"פ זה נראה מעין סתירה. כאן רבינו המחבר מתרחב כאומר: איזה תענוג! בין אם אתה 'עובד', בין אם אינך 'עובד', יש לך חיים נפלאים. נצל את זה. ואם אתה עובד את ה' - זה עוזר לך עוד יותר... מה הפשט בזה?

לכל מצב יש מעלות ויש חסרונות

נלך לאט ממטה למעלה. השלב הראשון של התשובה פשוט מאוד. **לכל מצב שבעולם יש רשימה של מעלות ורשימה של חסרונות.** כך היא המציאות. בין מצד העוה"ז, בין מצד העוה"ב, בין מצד התורה, בין מצד חכמת חיים. כך הקב"ה סידר את העולם שבכל מצב יהיו מעלות וחסרונות. אכן כשהקב"ה העמיד את האדם במצב מסוים, הוא רוצה ממנו שישים לב למעלות שקיימות בו ויחשוב עליהן עד שיעזור לבו להודות עליהן. אפילו יבוא האדם ויטען: רציתי את המצב ההפוך. אומרים לו הן מצד חכמת חיים והן מצד ציווי התורה (עוד לפני האמונה בהשגחה פרטית): אני מבין שאתה חפץ בחבילה האחרת. הכינו חבילה של מעלות וחסרונות כאלה וחבילה של מעלות וחסרונות כאלה, ואתה טוען שאתה מעדיף את החבילה השניה, אך חבל, כי בזה שאתה עסוק בלחשוב שהיית רוצה את החבילה השניה, אתה חי בחושך וחסרון, והכל בבחירתך. נכון לעכשיו יש לך את החבילה הזו ולא את השניה. האם המשא ומתן נוגע לך עכשיו למעשה? האם אתה רוצה לעשות צעד מסוים ואתה

הטעות שמובילה להחלטות שגויות

בחזרה לענייננו: **כשהאדם שרוי במצב קשה**, דבר ראשון עליו להבין מצד חכמת חיים שהוא טועה. אתה בוחר לטעות. שרק תדע - זו בחירתך בלבד ואינו קשור למצבך כלל. אפילו הגוי צריך להבין זאת. **אני בוחר לחשוב על המעלות שיש במצבי ואני משתעשע עמהן. וכשמתעוררים באדם כל רצונותיו** - אבל רציתי כך ורציתי כך - אז יש לו רשימה של מחשבות שהוא צריך לחשוב. **יהודי ירא שמים בוודאי יחשוב מחשבות של אמונה ושל השגחה פרטית**, אבל גם **יחשוב** (ונחוץ הוא מאוד למי שנמצא בשפל המצב וצריך לבוא ממטה למעלה) **שמצד שני יש במצב זה מעלות אחרות**.

האדם מקבל החלטות שגויות בגלל טעות זו. הוא לא מרוצה בכולל שבו הוא לומד, הוא לא מרוצה בדירה שבה הוא גר, הוא לא מרוצה בשידוך שיש לו, ובהיותו שקוע במרירותו הוא אינו מסכים להסתכל גם על הצד השני. הוא אומר כך: המצב הרי לא הגיוני. על איזה מעלות אתה רוצה לדבר אתי עכשיו? אתה סתם רוצה לחזק אותי! אך למען האמת, המצב אינו רע לגמרי. אתה יכול לשים את כל הקשיים על השולחן. אינני ממעט ח"ו בקשיים. **אבל אם אינך רואה את החצי השני - אינך רואה את התמונה, ואם כן אינך שוקל את הצדדים נכונה ואינך מברר את האמת**. לאן אתה רוצה אם כן להתקדם מפה? לא תגיע לשום מקום יותר טוב אם אין לך את הבהירות של המצב.

לפעמים האדם שרוי בצרה ושואלים אותו אם התעלה על-ידי מצבו, והוא משיב: בלי שום ספק. אני בכלל לא נמצא היכן שהייתי לפני שנתיים. אך תוך כדי דיבור הוא מנסה לחזור אל התכלית - אבל למעשה המצב שלי גרוע ביותר. למה אתה מדבר כך? מדוע אינך לוקח בחשבון גם את החלק הזה שהתעלית דווקא בגלל צרתך? איננו מדברים כאן מבחינה רוחנית. אפילו מבחינה גשמית, זה הרי עוזר לך בכל-כך הרבה אופנים.

כשאשה רוצה לעזוב את עבודתה

ניתן לכך דוגמא פשוטה: האשה יוצאת לעבודה. אין לה כח. היא מטופלת בילדים קטנים. היא חוזרת אחרי העבודה ומרגישה באפיסת הכוחות. היא מרגישה שאינה יכולה גם לעבוד וגם לטפל בילדיה. זה כל-כך קשה. אינני יכולה לנשום... אני מרגישה שאין זה תפקידי. זה התפקיד של הבעל... הפלא ופלא. ולמעשה, מה את מציעה? אני מציעה לעזוב את העבודה. ואם תעזבי את העבודה, מה את מתכננת לעשות? מה עם כשרונותייך וסוג הנפש שלך? האם את רוצה להיות כל היום עם ילדים קטנים? - לא! אני לא אומרת... אה, בסדר... ומה עם כסף? - ה' יעזור. אם הכסף צריך להגיע... היא מתחילה עכשיו להשתמש עם כל מיני

האמת, ומצד שני הוא צריך לבכר הטוב והמטיב. לתורה יש מקום לשניהם, גם להרעה וגם להטבה.

הטעות בהגדרת אנשים ומצבים

האדם בדרך כלל מגדיר את המצב לפי הרגשיו או כפי שהרחוב מגדיר אותו. אך אין זו האמת המוחלטת. **כל מצב מחולק לכמה חלקים**. הן אותה טעות ממש עושים היום לגבי האדם. מסתכלים על האדם כולו ואומרים: יש לו לאדם רגעים מרוממים, ומצד שני מדותיו קשות... כל בני האדם הם אותו דבר. כשמשוהו נוגע להם בנקודה... אוי, איזו צרות עין, איזו השחתה, איזה נסיונות, איזה מכשולות. ומגיעים אל המסקנא שהאדם הוא פעם מלאך פעם גלח (כומר). הלא שקר וכזב הוא להגדיר כך את האדם. אפילו יהיו עבירות האדם יתירות על מצוותיו, האם זוהי ההגדרה? לא. ההגדרה היא שיש בו נשמה שהיא חלק אלו-ה ממעל והמלאכים ישאלוהו לעתיד לבוא מה פעל א-ל, כי הוא ייכנס לפנים מן המחיצה והם ימתינו בחוץ. זהו האדם. וחוץ מזה יש בו חלק אחר - הגוף, שהוא פחות, אחרון ליצירה, ויכול למשוך את האדם לדברים שפלים. האדם אינו פשרה או ממוצע בין המלאך והבהמה.

אותה טעות עושים בני אדם בפירוש דברי התנא **במסכת אבות**: איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם? כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. אנשים חושבים שמדת התפארת פירושה: באמצע. לא חסד יתר על המדה ולא גבורה יותר מדי, אלא משהו באמצע. הם חושבים שבעל מדת תפארת הוא 'פרווה' כזה. הוא לא מדי מתוח בענינים של יראת שמים. אדם נחמד. הוא יכול לעשות טובה לזולתו. אבל הוא גם יכול להפסיד תפילה במנין. הוא אוהב להתעמק בסוגיא בגמרא וגם אוהב לשון הרע עסיסי. הוא אדם מאוזן. הוא מבין גם בעוה"ז וגם בעוה"ב. נפלא אתו. קח אותו לחתן ולא תפסיק להודות.

אבל האם זהו באמת מה שנקרא מדת התפארת? חס ושלום. מדת התפארת פירושה שהאדם עובד את ה' בכל עת ויודע: עכשיו צריך לחייך, עכשיו צריך לבכות, עכשיו צריך לעורר אהבה, עכשיו צריך לעורר יראה. זו שלימות שאין כמותה. **הוא יודע לעבוד את ה' בכל מיני אופנים**.

המשל האחרון שונה מן הקודמים לו, אך כוונתנו להמחיש באמצעותו שאנשים לוקחים כמה חלקים ועושים מהם בלילה אחת ומגדירים את המצב לפי אותה בלילה. הוא אדם טוב כזה... הלא זה שקר גמור! זו חשיבה שטחית והסתכלות בלתי מדויקת על המצב, ואח"כ יש לאדם עגמת נפש מרובה, הכל מפני שלא הגדיר נכון את המצב.

דיבורים מ'חובת הלבבות'. אבל דבר אחד היא לא לקחה בחשבון. לא לקחת בחשבון **המעלות שיש לך בעבודתך צריכות להיות חלק מהשאלה**. ברוך ה', את משתמשת עם כשרונך; ברוך ה', יש לך סדר היום; ברוך ה', יש לך סיפוק; ברוך ה', יש כסף בבית... יכול להיות שזה באמת הדבר הנכון בשבילך לעזור את העבודה, אבל קחי בחשבון שיבוא לך נסיון אחר. את הולכת להחליף נסיון בנסיון. אינך רוצה לראות את כל התמונה.

הגדרת המציאות בלי השקפה

זה מה שקורה. האדם אינו רוצה לראות את כל התמונה. **אחרי שרואים את כל התמונה, אז אפשר וצריך לדבר לפי ההשקפה הנכונה**. אבל מדוע אתה מערב השקפה עוד לפני שאתה מגדיר את המציאות? אנו צריכים להחדיר זאת במוחנו. **מציאות הדברים היא שיש כאן מעלות ויש כאן חסרונות**.

הראיה הגדולה ביותר לזה היא דברי רבינו המחבר: הבה ונראה את המעלות שיש לך במצבך. אתה עסוק בצרכי העוה"ז? תראה, דווקא בגלל שאין לך אשה ובנים, אתה יכול להשקיע במצבך. מדוע הוא אומר לנו דברים שנוגדים את ההשקפה הטהורה? נו!!! אמור לבעל חובת הלבבות: ככה מדברים?! אם אתה אדם של עוה"ז - טוב לך מצד זה, אם אתה אדם של עוה"ב - טוב לך מצד זה. כאילו האדם רשאי לבחור לעצמו איזה מהם שהוא רוצה להיות. לכאורה היה צריך לכתוב על זה הערה באותיות גדולות: צריך לדעת לא לבחור חס ושלום באפשרות הראשונה.

אכן מכאן ראייה, שכאשר אתה מגדיר את המציאות המדויקת על פי המעלות והחסרונות, **עליך לדבר תחילה על המציאות הפשוטה**. רק אחרי שתגדיר את המציאות הפשוטה, אז תוכל לדבר השקפה.

זוהי הטעות שאנשים עושים. הם לא יכולים לראות את התמונה מפני שהם מערבים השקפה לפני הזמן. השקפה דנה בשאלה מה לעשות לאור המציאות, אבל **כשאתה מערב אותה לפני הזמן ואתה מייצר תמונה לפי איך שהעולם צריך להיראות ולא לפי המציאות הנוכחית - אינך יכול לבנות השקפה נכונה, כי אין לך את התמונה הנכונה**.

ישמח האב בילד עם תסמונת דאון

סיפרתי בעבר, שפעם יצא לי להיות עם קבוצת הורים שהקב"ה נתן להם את הנסיון להתמודד עם ילד פגוע במוח ובנפש. ניגש אלי יהודי בן שישים ושח לי כשפניו קורנות מאושר בזה הלשון: הקב"ה נתן לי ילד עם תסמונת דאון, וזה בשבילי כזו טובה, כזה חסד. הוא ילד כזה חמוד (כידוע שהילדים האלה מאוד שמחים ועליזים ואוהבים להיות בחברת בני אדם), וכעת אחרי שסיימתי להשיא את כל הילדים, הוא

נמצא אתי בבית ועוזר לי הרבה ודואג שתמיד יהיה שמח. אתה חושב שאני מדבר מבחינת חובת הלבבות? אמר לי היהודי. אני מדבר מבחינה פשוטה. אני אומר לך שאני נהנה כל יום עם הבן הזה, ואני מודה לה' על זה, כי נעים לי. הוא המשיך ודיבר כלפי הצעיר שמתנסה בנסיון זה ומרגיש כאילו חרב עליו עולמו: אילו הייתי יכול לגשת אליו ולומר לו - הבה נדבר באופן פרקטי. אני לא חושב שחרב עליך עולמך.

אכן עם הרגש הזה צריך האדם להילחם, כי הרגש לא יוביל אותך אל התכלית ולא יעזור לך מאומה. כשהאדם נותן לעצמו להיות מובל על-ידי ההרגשים שלו, הוא סובל מזה גם בזה וגם בבא ומגיע למסקנות שקריות. אף אחד לא חושב עלי, לא מתעניין בי... הרבה פעמים זה לא נכון. אנשים חושבים עליך ומתעניינים בך. אך מה? הרגש שלך מספר לך שקרים. **אל תקבע את המציאות על פי ההרגשים שלך**.

זהו השלב הראשון. זה פשוט, אבל צריך לזכור שזה בא לפני השלב של ההשקפה, ויש לאדם בחירה בזה, ומי שיבחר בטוב - ירויח, וגם יזכה לכל המעלות של קיום המצוה, כי יש בזה גם מצוה. ובכן, אחד מהדברים שיכולים לעזור לאדם, הוא שישים לב שכאשר הוא נמצא במצב רוח טוב כי קם על צד ימין, הוא עצמו חושב כך. אומרים לאדם: אל תגיד לי שעכשיו אתה מגדיר את המצב האמיתי, כי אתמול שמענו ממך מילים אחרות. אין זה אלא שכעת אתה בוחר ברע לשבת ולשקוע בתוך המחשבות השליליות. **שנה את בחירתך**.

תכלית מיוחדת לכל אחד

נתקדם עוד: אחרי הכלל הראשון, בא השני, ואף הוא מבואר בדברי רבינו המחבר, והוא שמצד ההשקפה, האדם נמצא כאן בשביל תכלית מסוימת. הקב"ה יודע לאיזו תכלית אתה נמצא כאן והוא בוחר לך איזה חלק בתורה לקיים הנחוץ לשורש נשמתך, ולא כל הדרכים שוות. הרבה דרכים למקום. יש אנשים שצריכים לעבוד את ה' בלימוד התורה, יש אנשים שצריכים לעבוד אותו על-ידי שיתנהגו כהלכה במילי דעלמא, יש שצריכים לעבוד אותו בתפילה. כל אחד זקוק בוודאי לכל החלקים, אך הכוונה לחלק שהקב"ה בוחר לאדם להשקיע בו יותר מבשאר החלקים. לכל אחד יש מציאות אחרת על פי תפקידו המיוחד לו.

מציג כאן רבינו המחבר חשבון פשוט ואין בו כל סתירה למה שכתב בשער הפרישות. הוא אומר כך: אם אתה רואה שהקב"ה בחר בשבילך מצב מסוים, ישיבה או סביבה מסוימת, עליך להשתעשע בו, ולראות את המעלות שבו ולהבין שהוא כולו לטובתך ולהנאתך. יש שהאדם אומר: אולי אני צריך להחליף מקום? אין הכי נמי. יכול להיות

שכן, אך הרבה פעמים לא. אבל אף כי נניח שאתה צריך להחליף - לא זוהי הסוגיא כאן. הסוגיא כאן היא שכבר ניסית עשר פעמים להחליף ולא עלה בידך, וממילא אתה נמצא במצב הזה. כך הוא בתשעים ותשע אחוז מהמצבים שהאדם שרוי בהם. אין לך עכשיו שאלה אם להחליף או לא. השאלה הזו כבר נמצאת הרבה מאחוריך. מדוע פתחת בכלל חובת הלבבות? פתחת אותו כי ראית ששום דבר לא עובד ונשברת לגמרי. הנושא הוא רק איך להתמודד בתוך מצבך. אם כן אתה צריך להבין שבשבילך המצב הנוכחי כולו מעלה. כמה אנשים אומרים אח"כ בשלב יותר מאוחר בחיים: אני מסתכל אחורה ואני רואה שזה ממש היה נס, כי הייתי צריך לעשות כך וכך בשביל שליחותי ובשום פנים ואופן לא הייתי יכול לעשותו אם לא הייתי במצב זה. אם זהו המצב שהקב"ה בחר בשבילי - הוא כולו מעלה. זוהי הדרך המובילה לדביקות, ואל אנשים כאלה רבינו המחבר מדבר.

לגבי המעשה שהוא מביא עם אנשי העיר שהניחו את נשיהם ובניהם בקריה קרובה ועבדו את ה' כשהם לבדם בלי שום טרדה - איננו יודעים את פרטי המעשה, אבל כפי הנראה מדברי רבינו המחבר - זה עבד היטב. הפרוש הלך לבדוק וראה שכולם מאושרים. הוא ראה שזה לא נעשה שם באופן מעוות, אלא באופן ישר ובשום שכל, ואמר: אם הקב"ה בחר בשבילם מציאות זו - מה טוב ומה נעים. אבל אם אין האדם נמצא במציאות זו, הקב"ה רוצה שיעבדנו מתוך מצבו באופן הנאות. רבינו המחבר מדבר בהמשך באריכות, וזה מה שהאדם צריך להוציא גם מדבריו כאן, שבכל מצב שהאדם נמצא, עליו להבין שזהו המצב המעולה ביותר בשבילו לעבוד את ה', כי כך הוא מוציא את כוחותיו מן הכח אל הפועל.

המתנה שבתקופת ההמתנה

מפני מה האדם כל-כך רוצה להתקדם ולעשות את הדבר הבא? מפני שהוא רוצה להוציא את כוחותיו מן הכח אל הפועל. אם כן עליך להחדיר בעצמך ולהזכיר לעצמך בכל עת שאתה מוציא את כוחותיך מן הכח אל הפועל באופן הנפלא ביותר דווקא על-ידי המצב שבו אתה נמצא, כשאתה צריך לחזק את עצמך ולהגביר בלבך את האמונה והבטחון.

אברהם ושרה המתינו לבנים שנים הרבה, ותרואו שהם נצלו את כל השנים האלה לפעול בהן גדולות ונצורות, אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים, ושניהם מפרסמים שמו הגדול בעולם. בכלל, על פי פנימיות, יכול האדם לקיים כל דבר מבלי לעשות את הפעולה הגופנית. בן עזאי קיים מצות פריה ורביה על-ידי לימוד התורה שלו כמו שכתב ה'בני יששכר'. כשאמר 'חשקה נפשי בתורה', הוא התכוון לומר שהוא זוכה לקיים מצות פריה ורביה על-ידי לימוד התורה והרי הוא פטור לקיימה בפועל. אדם פשוט

אינו יכול לומר כך, אבל מי שהקב"ה הכניס אותו למצב זה, אם הוא מקיים חשקה נפשי בתורה, היינו שרוצה להיות במצב שבו הוא נמצא ולחדש חידושים בחלקו בתורה, הוא מקיים מצות פריה ורביה בדרך זו.

כך אמרו חז"ל: כל המלמד את בן חבירו תורה - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. הא לך שיש כל-כך הרבה אופנים להביא תולדות לעולם, בתנאי שהאדם מסכים לומר: הקב"ה בחר בשבילי מהלך זה ועל-ידי מהלך זה אוכל להגיע אל התכלית הנרצית. לא תכלית אחרת, אלא התכלית שאני בעצמי רוצה לקיים - מתקיימת כאן.

על זה ישמח לב המשכיל

ה'אור החיים' הק' בפרשת תצוה כותב על הכאב שהיה לו למשה רבינו כשניטלה ממנו הכהונה, שמעודו התפלא איך האדם יכול להיות בשמחה כשיש לו יסורים. לקבל את היסורים באהבה - ניחא, אבל להיות בשמחה? איך אפשר? אך כיון שראה בפירוש הפסוק ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך שהענף שהתרחק מנשמתו על-ידי החטא, יחזור ויתקרב אליו על-ידי שימנה את אהרן במקומו, נתיישבה תמיהתו. הוא כותב שם בלשונו: "ועל פי הדברים האמורים בענין, הנה היסורין הם מקריבין ענפי הנשמה שהיו רחוקים משורשם, שאין לך רע וזר כעוזבו את ה' אלוקי, ובאמצעות היסורין יתקרב הרחוק, ועל זה ישמח לב המשכיל".

הנה כי כן, האדם יכול לשמוח במצבו, כי כל מה שהוא רוצה, זה להוציא את כוחותיו מן הכח אל הפועל, ואם קיום התכלית שלו הוא דווקא באופן זה, הרי הוא מוציא את כוחותיו מן הכח אל הפועל דווקא באופן זה. הוא מביא 'קדיש' לעולם דווקא באופן זה. הוא מכריז מתוך מצבו: יתגדל ויתקדש שמיא רבה.

כך הוא גם לגבי חינוך הילדים, כשהאדם מרגיש שאינו יכול יותר. אתה מקיים את התכלית דווקא על-ידי מצב זה. על זה ישמח לב המשכיל. אתה מלמד לאחרים ומלמד לעצמך. אם הקב"ה העמיד אותך במצב זה, סימן הוא שאתה יכול לקיים כאן את תכליתך. לפיכך מדבר רבינו המחבר ואומר: הבה נדבר על כל המעלות הקיימות כאן, ותתמקד אך ורק בהן, כי תראה כמה המצב הזה מסייע לך בעבודת ה', ואם לא תסכים להיות במצב הזה, אך תרצה להיות במצב אחר - לא יהיה לך לא זה ולא זה.

הקב"ה בוחר את המסכת

נתקדם בעוד צעד: הקב"ה מלמד תורה לעמו ישראל. הוא לומד עם האדם. מה הוא לומד אתו? הוא לומד אתו את חלקי התורה השייכים לנשמתו. האדם רוצה ללמוד מסכת מסוימת והקב"ה מחייך אליו ואומר לו: אלמד אתך

את ה' אלוֹקֵיךָ תִירָא וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד', רק הוא יקיים 'ובשמו תשבע'.

הוא ממשיך: מצות עשה זו היא עבודת הקודש בעיני הצדיקים הנשגבים אשר מוצאים מציאה ומגביהים אותה כאחד. ובסגנון שלנו: הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא הולכים בשוק ומוצאים מציאה ומברכים הטוב והמטיב על המתנה שנתן להם הקב"ה. איזו מתנה? להתדבק בו על-ידי מצות 'ובשמו תשבע', והרי הם מתעלים ומתקרבים אליו בשבועתם.

אם הקב"ה הכניס אותך לסיבוך בעיני ממונות, עליך להבין שקיים אור של תורה שאתה יכול לזכות לו אם תפעל על פי התורה. תגש לזה כפי שאתה ניגש לאכילת קרבן הפסח. ואף תוכל להתעלות מזה עוד יותר, כי זה חודר בנקודה של הנפש, ואם תחליט לעבוד את ה' מתוך מצבך ולהתנהג כפי שיהודי ירא ושלם הרוצה לקיים 'קדושים תהיו' מתנהג (כפי שכתב הרמב"ן שקדושים תהיו נאמר לגבי כל דבר, כולל הלכות ממונות), ותשאל בעצת יראים ושלמים לדעת מה הקב"ה רוצה שתעשה במצבך, ואף שיהיה לך היתר על פי ההלכה להתנהג באופן מסוים, תרצה **לדעת איך לעשות נחת רוח לבוראך על-ידי התנהגות של לפניך משורת הדין וכה תעשה כשתמלא את נפשך באמונה ובטחון, שמחה וקדושה - בוודאי תתעלה עד מאוד.**

למד את המשנה המיוחדת שלך

כעת נחזור אל הדוגמא של הגרוש. הגרוש מרגיש הרבה פעמים כאילו הוא מופרך לגמרי גם מבחינה גשמית וגם מבחינה רוחנית. לא די שאני מסכן, אלא אני גם יהודי חלש. התפילה, הלימוד, העמידה בזמנים, הכל נחלש אצלי... זה נסיון באמת קשה. אבל זה לא נכון. **המצב הזה שבו האדם נמצא, יש בו רשימה שלימה של מצוות עשה ומצוות לא תעשה.** זו רשימה מיוחדת. לא הרשימה שהיתה לו קודם לכן. ישכיל אדם זה ללמוד את המשנה של המסכת המיוחדת לו ויאמר: את מי זיכה הקב"ה לקיים את המצוות הללו? אותי זיכה בכך. זוהי האמת. ורבינו המחבר אומר: אע"פ שאינך אוחז שם, אתה יכול לומר: את מי זיכה הקב"ה לעסוק בעסקנות פלונית? אבל אם אתה רוצה ללכת עם אור התורה ולהביא רפואה לנפשך, אתה צריך להתנהג בדרך זו, כי זוהי הדרך שהתורה מלמדת אותך.

נחיצות הירידה לפרטים

נדבר קצת יותר למעשה: אמרנו בתחילת הדברים שאם היינו נשאלים לאיזה חיזוק צריך האדם כשהוא בודד, היינו אומרים שהוא צריך לדעת שזה נעשה בהשגחה פרטית מדוקדקת ושזה לטובתו. אבל רבינו המחבר אומר שצריך לחשוב יותר מזה - להיכנס ליותר פרטים. מה

מסכת אחרת. האדם מתעקש: אני רוצה ללמוד דווקא מסכת זו. והקב"ה שוב מחייך ואומר: אני יודע מה שאתה צריך. טוב לך ללמוד את המסכת שאני מציע לך ללמוד. והקב"ה מתחיל ללמוד את המסכת. יש כל מיני מסכתות שהקב"ה לומד עם האדם. מסכת של בין אדם לחבירו, מסכת של בין איש לאשתו, מסכת של בטחון כשאינו לו במה לשלם.

והנה ראיתי בשם הגאון **רבי אייזיק שר** זצ"ל סוף פרשת משפטים דבר נפלא בענין זה. הוא מביא מהפסיקתא שיש שישים מצוות בעיני נזקין, כמספר המצוות של קרבן הפסח, ומבאר הפלא ופלא. האדם מסתכל על קרבן הפסח ועל כל המצוות הנלוות אליו ומתרגש: אה, איזו קדושה! ליל הסדר, קרבן פסח, קרבת ה', בנים אתם לה' אלוֹקֵיכם, חירות הנפש, השראת השכינה... והוא יודע שמנגד יש פרשה מאוד לא נעימה, אף היא בתורה, אבל רחוק, אי שם בחושן משפט, אשר ה' ישמור ויציל שאם האדם מסתכסך עם שותפו בעיני ממון ומגיעים לידי מצה ומריבה כאשר כל אחד מגיע כבר עם טוען רבני לצדו - צריך לראות איך להיחלץ מהסבך.

נתן לנו הקב"ה שישים מצוות בנזקין כמספר המצוות של קרבן הפסח, להראות לנו כמה אור, כמה שכינה, כמה קרבת אלוֹקֵיךָ אפשר לקבל ממצוות אלו בלי שום הבדל ממצוות קרבן הפסח. הוא כותב שם שכאשר מסתכלים במנין המצוות להרמב"ם, רואים שהוא מונה את המצוות של נזקין באופן פשוט ככל שאר מצוות התורה. למשל, ארבעת השומרים, הן ארבע מצוות. מצות שומר חנם, מצות שומר שכר, וכן הלאה... כפי שאכילת קרבן הפסח נמנית על אחת ממצוות התורה, כך מצוות קיום דיני השומר, נמנית על אחת מהן. הוא כותב שם בין השאר שההלכה של שנים אוחזין בטלית היא בדיוק כמו קריאת שמע. אין חילוק בין מי שלומד המשנה מאימתי קורין את שמע בערבית, למי שלומד המשנה שנים אוחזין בטלית.

שנים אוחזין בטלית ומתדבקים בה

ומוסיף: כשאדם לומד המשנה שנים אוחזין בטלית, עליו לפרש לעצמו המשנה כך: מצוה יש בתורה 'ובשמו תשבע' - איך אפשר לקיים אותה? שאלה מקבילה למאימתי קורין את שמע בערבית. יש מצוה בתורה לקרוא את שמע - איך מקיימים אותה? אף כאן - איך מקיימים מצות 'ובשמו תשבע'? והתשובה היא: שנים אוחזין בטלית, זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, הנה להם הזדמנות מיוחדת לקיים מצוה זו על פי תקנת חז"ל - זה ישבע שאין לו בה פחות מחציה וזה ישבע שאין לו בה פחות מחציה. ולמי תיקנה חז"ל? - לא למי שחשוד לישבע לשקר, אלא כדאיתא **בספרי**, למי שמקיים רישא דקרא

לבדוק עד הסוף, כי רק אז יוכל להביא את המאמר הנכון מחז"ל שיכול להמתיק את המצב. לא תגיע לשום מקום על-ידי שתלך ותתמרמר. זה רק יוריד אותך לטמיון. בכלל לא משנה אם אתה צודק או לא. אתה סתם רוצה לשפוך את הלב? - בסדר. אבל אם אתה רוצה אח"כ לקום ולהתקדם, עליך להבין תחילה מה כואב לך ואז לברר מה אתה צריך לעשות עכשיו, מה הקב"ה רוצה ממך עכשיו בקשר לחלק זה של הנסיון.

ישאל האדם: ובכן, מה עלי לעשות? והשאלה המופנית אליו היא: בקשר לאיזה חלק? אך האדם אינו מבין את השאלה - מה פירוש השאלה בקשר לאיזה חלק? אני מסתובב אנה ואנה ואין לי מה לעשות! - כן, אבל מה מציק אותך עכשיו? השעמום מציק לך? אם זה מה שמציק לך, צריך להסתכל מה כתוב בתורה בענין השעמום - מה יעשה אדם שמשעמם לו? אבל מה אתה מכניס כאן עכשיו את גיסך? ומדוע אתה מדבר עכשיו במרמור שזה כבר שנים עשרה שנים ככה? קח כל חלק בנפרד ותראה שיש להקב"ה תשובה בשבילו אשר מי שיבחר לאמץ אותה, בלי יוצא מן הכלל - יתרפא.

שאלה ברורה ומפורטת

תורת ה' היא רפואה. היא מרפאה את הגוף וכל שכן שהיא מרפאה את הנפש. אבל האדם אינו יכול להגיע אל הרפואה שהתורה מציעה לו אם אינו מדייק במה שהוא מחפש. הוא בא לשאול שאלת רב וכשהרב שואל אותו מה שאלתך, הוא מתחיל לערב מין בשאינו מינו - יש לי שאלה על אתרוג שנפל בחלב ועבר זמן רבינו תם. אינך מדבר לעניין. תגדיר לי את שאלתך. אתה רוצה לשאול שלוש שאלות? יש לך שאלה אם האתרוג כשר? אענה לך. יש לך שאלה בענין כף בשרית שנפלה לחלב? אברר אצלך מה היה מצבה של הכף וכמה חלב היה בקדרה ולפי זה אענה לך הלכה למעשה... אין האדם יכול לערב את כל הכאבים שיש לו בגלל מצבו ולומר, זה שם סבלי, ולכן אף אחד אינו יכול לעזור לי והריני שבור ורצוצ. זה לא נכון. העושה כן, גורם לעצמו הרס והפסד. לעומת כן, הנוקט בגישת התורה, מפריד בין החלקים, ומוצא עצה ומהלך לכל חלק ובכל מצב שהוא נמצא, כמו שרבינו המחבר כותב לכל אורך הדרך וכמו שהוא מבאר כאן: אם אין לך אשה ובנים ואתה מרגיש בודד - תחשוב כך וכך, אם יש לך אשה ובנים ואינך יכול ללמוד מרוב טרדות - תחשוב כך וכך, כפי שיבאר בע"ה בהמשך דבריו.

הפשט בזה? לא מספיק לחשוב סתם מחשבות של אמונה ובטחון? הפשט הוא שאתה צריך לפתוח את האמת. זה לא מספיק שאתה אומר את זה באופן שטחי. אתה צריך לחדור אל פרטי המצב ולהחיות אותם. למשל, אם אתה אומר שזה לטובה, הקב"ה אינו רוצה שסתם תאמר שזה לטובה. הוא רוצה שתבחן בשכלך כמה טובות יש לך כאן ושתוכל לממש את זה ולהכניס את זה בכליך. אם אין האדם מבין מדוע הדבר נעשה לטובתו - אין הוא מחובר לזה. רק כשהאדם רואה במצבו שלושה או ארבעה דברים שהם לטובה בשבילו באופן מעשי, רק אז הוא מתחבר לזה.

רבינו המחבר מלמד אותנו איך לפתוח את זה. תעשה חשבון כמה אתה מרוויח בגלל זה שאתה בודד. אתה יכול לחסוך לעצמך כסף. זה הרי יעזור אותך בעתיד. עכשיו אתה לא חושב על זה כי אתה עסוק כל-כך במה שאתה רוצה. בחר שלא להיות כל-כך עסוק בזה.

כל נסיון מחולק לחלקים הרבה

יותר מזה, נסיון האדם בכל פרשה שיש לו מחולק לכמה חלקים. לא נכון להגדיר את הנסיון בהגדרה כוללת. מה צרתי? צרתי היא שאין לי ילדים וכבר עברו כמה שנים מנישואיי. מה צרתי? לא רוצה לומר, אבל צרתי היא שאני לבד. לא ידעת? עכשיו אני אומר לך, ועכשיו אתה כבר קולט מדוע אני מדוכדך כל-כך?

זו לא ההגדרה הנכונה. הגדרה זו מגדירה רק את החיצוניות שבחיצוניות. לא בזה אתה מתמודד. אתה מתמודד עם חבילה של בעיות נפרדות. בעיה אחת היא הבושה שיש לך, בעיה שניה היא הדאגה שיש לך מהעתיד, בעיה שלישית יש לך שהיו לך רצונות ועדיין יש לך רצונות ואינך מצליח להוציאם אל הפועל, בעיה רביעית יש לך שהערכה העצמית שלך היא מתחת לאפס, אתה מרגיש שאף אחד אינו צריך אותך, ועוד כמה וכמה בעיות יש לך. ואם יש לגרוש ילד והוא נלחם עליו ועליו להופיע בבית המשפט פעם אחר פעם, הרי יש לו בעיה נוספת קשה ביותר.

והנה היות שלפי האמת אין האדם יכול להתרפא לא משינוי המצב ולא מדברים שאינם באים מן התורה, כי אם מהקב"ה בעצמו, צריך האדם לברר בכל עת מה כואב לו עכשיו, ולטפל בזה על-ידי האמת והאור של התורה העוסק בחלק זה. עליו לבחון את כאבו בדקדוק. מדוע אני כל-כך שונא את עצמי? מדוע הסתכסכתי עם גיסי? הסתכסכתי עמו כי קשה לי לראות אותו במפגשים המשפחתיים, כי הוא צעיר ממני ומצליח עם חיי הנישואין... הוא חייב

self esteem ד

קול הבינה

☎
א"י
072.257.7726

☎
ארה"ב
718.686.8300

☎
בריטניה
0204.586.2115

☎
בלגיה
03.300.0223